

Η εξωτερική πολιτική του Χίτλερ



A. Η Ευρώπη το 1938. Γερμανικά στρατεύματα μπαίνουν στην αποστρατιωτικοποιημένη Ρηνανία τον Μάρτιο του 1936.

Ο Χίτλερ είχε πει στους Γερμανούς ότι θα αγνοούσε την Συνθήκη των Βερσαλιών. Οι Σύμμαχοι γνώριζαν ότι δεν μπορούσαν να κάνουν πολλά. Δεν μπορούσαν να αναγκάσουν την Γερμανία του Χίτλερ να μη παραγάγει όπλα. Ούτε μπορούσαν να εμποδίσουν τον Χίτλερ να αυξήσει τον αριθμό των στρατιωτών.

Το 1935, ο Χίτλερ ανακοίνωσε ότι η στρατιωτική θητεία θα γινόταν υποχρεωτική για τους άντρες. Ήθελε να αυξήσει την δύναμη του στρατού στις 500.000. Δήλωσε, επίσης, ότι η Γερμανία θα επανεξοπλιζόταν. Και τα δύο αυτά απαγορεύονταν από την Συνθήκη των Βερσαλιών.

Επίσης, η Συνθήκη απαγόρευε στην Γερμανία να διατηρεί στρατεύματα σε μια ζώνη 50 χλμ. από την όχθη του ποταμού Ρήνου, που όριζε τα σύνορα ανάμεσα στην Γαλλία και στην Γερμανία. Ήταν μια αποστρατιωτικοποιημένη ζώνη. Η ιδέα ήταν να μένουν τα γερμανικά στρατεύματα μακριά από την Γαλλία.

Τον Μάρτιο του 1936, γερμανικά στρατεύματα εισήλθαν εκ νέου στην Ρηνανία. Κανείς δεν τα σταμάτησε. Μόνον οι Πολωνοί έμοιαζαν να είναι έτοιμοι να αναλάβουν δράση, αλλά κανείς δεν τους υποστήριξε. Αντιθέτως, κάποιοι βρετανοί πολιτικοί θεωρούσαν ότι ο Χίτλερ είχε όλο το δίκαιο με το μέρος του.

Ωστόσο, η Ρηνανία ήταν ένας τρόπος να ελεγχθεί αν θα αντιδρούσαν η Γαλλία και η Βρετανία. Ο Χίτλερ γνώριζε πλέον την απάντηση. Αυτό ήταν σημαντικό, καθώς ο Χίτλερ είχε σχέδια που πήγαιναν πολύ μακρύτερα από την ίδια την Ρηνανία.

Ο Χίτλερ πίστευε ότι οι Γερμανοί ήταν η κυρίαρχη φυλή· όλοι οι άλλοι ανήκαν σε κατώτερες φυλές. Έτσι, ήθελε όλοι οι Γερμανοί να κατοικούν σε γερμανικό έδαφος. Αλλά, ο Χίτλερ πίστευε ότι οι Γερμανοί δεν διέθεταν αρκετή γεωργική γη, που να εξασφαλίζει επαρκή τροφή σ' όλους αυτούς τους ανθρώπους.

Έτσι, διεκδικούσε lebensraum. Ο όρος σήμαινε «ζωτικός χώρος». Αναζητώντας ζωτικό χώρο ο Χίτλερ έστρεψε το βλέμμα του προς την Ανατολή. Υπήρχε αρκετή γη στην Πολωνία και στην Ρωσία – και ο Χίτλερ ήθελε αυτή την γη.

Ωστόσο, μια επίθεση κατά της Πολωνίας θα ήταν επικίνδυνη. Πιθανώς, οι Γάλλοι θα επιχειρούσαν μια αιφνιδιαστική επίθεση. Αλλά τότε, οι Γερμανοί θα έπρεπε να πολεμήσουν σε δύο μέτωπα, στην Ανατολή και στην Δύση – ακριβώς όπως και στον Α΄ παγκόσμιο πόλεμο. Η επανατοποθέτηση στρατευμάτων στην Ρηνανία, βελτίωνε την στρατιωτική θέση της Γερμανίας. Έτσι, εξαλείφονταν η πιθανότητα μιας αιφνιδιαστικής επίθεσης των Γάλλων κατά των Γερμανών.

Ο Χίτλερ, παραταύτα, ότι οι Γερμανοί θα ήταν πιο ασφαλείς, αν είχαν έναν σύμμαχο. Θα προτιμούσε μια συμμαχία με την Βρετανία και την Ιταλία. Αλλά, το 1935, ο Μουσολίνι είχε επιτεθεί στην Αβησσυνία (σημερινή Αιθιοπία), και οι Βρετανοί κινήθηκαν εναντίον των Ιταλών. Έτσι, ο Χίτλερ έπρεπε να επιλέξει. Και επέλεξε τον Μουσολίνι. Το 1936, οι δυο τους υπέγραψαν μια διπλωματική συμφωνία, που έγινε γνωστή με το όνομα Άξονας Ρώμης-Βερολίνου.



B. Ο Χίτλερ και ο Μουσολίνι στο Μόναχο, το 1938. Στα αριστερά της φωτογραφίας, ο αρχηγός της γερμανικής πολεμικής αεροπορίας (Luftwaffe) Χέρμαν Γκέρνινγκ (Hermann Göring)· στα δεξιά, ο Γκαλεάτσο Τσιάνο (Galeazzo Ciano), υπουργός Εξωτερικών της Ιταλίας και γαμπρός του Μουσολίνι.

Η εξωτερική πολιτική του Χίτλερ



Γ. «Ζήτω, πάει όλο το βούτυρο!». Αυτή η γερμανική εικόνα του 1935 ειρωνεύεται τον επανεξοπλισμό της Γερμανίας. Η φράση του Γκέρινγκ που ακολουθεί λέει: «Ανέκαθεν η αυτοκρατορία δυνάμωνε με μετάλλευμα σιδήρου· βούτυρο και λαρδί, στην καλύτερη περίπτωση, παχαίνουν ένα έθνος!»

Δ. Ο διερμηνέας του Χίτλερ Πάουλ Σμιτ (Paul Schmidt) περιέγραψε τα γεγονότα του 1936 στο *Opera Mundi* (1951).

Αρκετές φορές, ακόμη και κατά την διάρκεια του πολέμου, άκουσα τον Χίτλερ να λέει: «Οι 48 ώρες μετά από την εισσοδό μας στην Ρηνανία ήταν η μεγαλύτερη νευρική δοκιμασία της ζωής μου». Και πάντοτε προσέθετε: «Αν οι Γάλλοι είχαν εισβάλει τότε στην Ρηνανία, θα έπρεπε να υποχωρήσουμε με την ουρά στα σκέλη».

Ε. Ο Άιβορ Μάτανλι (Ivor Matanle) εξήγησε γιατί η Βρετανία δεν έκανε τίποτε στο βιβλίο *The Hitler Years* (1984).

Στην Βρετανία, ο Μπόλντγουιν (Baldwin) [πρωθυπουργός της χώρας] δήλωσε ότι η βρετανική κοινή γνώμη αισθανόταν πως η Γερμανία έπραξε κατά τι λιγότερο από το να [ελευθερώσει] την ίδια της την επικράτεια. [Συνεπώς,] η κυβέρνηση δεν θα μπορούσε να ενεργήσει οτιδήποτε αντίθετο [με την κοινή γνώμη].

ΣΤ. Ο Χάρολντ Νίκολσον (Harold Nickolson) έδωσε έναν επιπλέον λόγο για τον οποίο δεν έπραξε κάτι η Βρετανία στο έργο του *Diaries and Letters, 1930-39* (1946).

Γνωρίζαμε ότι ο Χίτλερ έπαιξε πόκερ. Αν στέλναμε ένα τηλεσίγραφο στην Γερμανία, εκείνη θα έπρεπε να αποκλιμακώσει τις ενέργειές της. Φυσικά, θα κερδίζαμε και θα μπαίναμε στο Βερολίνο. Αλλά, ποιο θα ήταν το όφελος; Κάτι τέτοιο

θα σήμαινε επικράτηση του κομμουνισμού στην Γερμανία και στην Γαλλία. Επιπλέον, ο λαός αυτής της χώρας απέρριπτε έναν πόλεμο. Θα ερχόμασταν αντιμέτωποι με μια γενική απεργία, αν και μόνον υπαινισσόμασταν [την κήρυξη ενός πολέμου].

Ζ. Ο Γουίλιαμ Σάιρερ (William Shirer), αμερικανός δημοσιογράφος, έγραψε την άποψή του στο *Berlin Diary* (1941)

Βερολίνο, 8 Μαρτίου [1936].

Ο Χίτλερ τα κατάφερε! Η Γαλλία δεν κινείται. Αντίθετα, καταφεύγει στην Κοινωνία των Εθνών! Δεν προκαλεί έκπληξη, λοιπόν, ότι ο Χίτλερ και ο Γκέρινγκ ήταν όλο χαμόγελα απόψε στην Κρατική Όπερα.

Α, η βλακεία (ή η παραлуσία;) των Γάλλων! Έμαθα σήμερα ότι τα γερμανικά στρατεύματα που μπήκαν εχθές στην Ρηνανία, είχαν ρητές εντολές να υποχωρήσουν αμέσως, αν ο γαλλικός στρατός τους αντιταχθεί με οποιοδήποτε τρόπο. Δεν δίδεταν την προετοιμασία ούτε τον απαιτούμενο εξοπλισμό για να αντιμετωπίσουν έναν τακτικό στρατό.

Αργότερα.- Κάλεσα το γραφείο μας στο Λονδίνο, να μάθω τι πρόκειται να κάνουν οι Βρετανοί. Γέλασαν, και μου διάβασαν μερικά αποσπάσματα από τον κυριακάτικο τύπο. Η Ομπσέρβερ (Observer) και η Σάντεϊ Ντισπάτς (Sunday Dispatch) είναι γοητευμένες με την κίνηση του Χίτλερ. Οι Βρετανοί ασχολούνται με την συγκράτηση των Γάλλων!



Η. Βρετανική γελοιογραφία του 1936, που δείχνει τον Χίτλερ να αντιμετωπίζει τους δυτικούς πολιτικούς.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Α. Γιατί ο Χίτλερ επιθυμούσε:

1. έναν πολυπληθέστερο στρατό;
2. Lebensraum;
3. είσοδο του γερμανικού στρατού στην Ρηνανία;

Η εξωτερική πολιτική του Χίτλερ

Β. Εξετάστε τον χάρτη Α: Ποιες χώρες νομίζετε ότι ένιωθαν πιο απειλημένες από τον Άξονα Ρώμης-Βερολίνου; Εξηγήστε πώς καταλήξατε σ'αυτή την γνώμη.

Γ.

1. Πώς διαφωνούν οι πηγές Ε και ΣΤ ως προς τους λόγους για τους οποίους έμεινε αδρανής η Βρετανία;

2. Ποια είναι η άποψη του Γουίλιαμ Σάιρερ (πηγή Ζ);

3. Νομίζετε ότι ο γελοιογράφος (πηγή Η) θα συμφωνούσε ή θα διαφωνούσε με την άποψη του Σάιρερ (πηγή ΣΤ). Καταγράψτε τις αιτίες που σας κάνουν να καταλήγετε στην γνώμη σας;

Δ.

1. Ποιες πηγές στηρίζουν την άποψη ότι η Βρετανία έπραξε σοφά μη προβαίνοντας σε οποιαδήποτε ενέργεια; Εξηγήστε τις επιλογές σας.

2. Ποιες πηγές στηρίζουν την άποψη ότι η Βρετανία έπραξε απερίσκεπτα μη προβαίνοντας σε οποιαδήποτε ενέργεια; Εξηγήστε τις επιλογές σας.